

III.

Starea religiósă a Românilor din timpurile ace-
stea s'fferi mai multe tîrbîrîrî. Kîrtea din Roma,
kî ajîtorîl Krîcéferilor, mi al Kîlîgrîrilor, îmi pro-
năse s'îmî întinză aîtoritatea mi neste nrovînte de
la Dînîre. Negoîiaîsnele lîi Innoçenîi III kî Ioan-
niîs Împeratorîl Românilor mi al Bîlîrîrilor, sînt
kînoskîte çititorilor nostri *). La annîl 1234 înd-
rentî Papa Grégorî IX kître Bela Regele Ÿnîarîel
îrmîtórea skrisóre. f):

» Grégorî kître Regele Bela întîş nîskîtsîl Rege-
lî Ÿnîarîel.

» Prekîmî amî întelesî, în Enîskopatîl Romanilor
se aflî niute ponli, kari se nîmeskî Romîni, mi kî
tôte kî kî nîmele se sokoteskî a fi kreutîni, însă
sîntî o kredîntî avîndî diverse ritîrî mi datine fakî
fante kontrare achestî nîme. Kîçî desnreîsîndî bi-
serika Romanî nî priimeskî misteriele bisericîl dela

f) Gregorius etc. Belae Regi, Primogenito Regis
Ungariae.

In Cumanorum Episcopatu, sicut accepimus, quidam
populi, qui Valachi vocantur existunt, qui et si cen-
seantur nomine christiano, sub una tamen fide varios
ritus habentes, et mores illa committunt, quae huic
sunt nomini inimica. Nam Romanam ecclesiam con-
temnentes, non a venerabili fratre nostro, Episcopo

*) Bezi Tom I, Marazinî Istör. pagina 50 mi îrmîtórele.

venerabilul nostru frate, Episcopul Romanilor care e Diecesanul lokalsi, ci dela niute Pseudo-Episcopul, karil tinu ritsl Grecilor, mi malti Onurii mi Germani, mi alti ortodoksi trek din Beratsl Onuriei ka s lo-
kzesk k dinuul, mi ama fakiindse un nonls k Romani, despretzesk ne Episcop, mi priimesk dela dinuul nrezisele misterii intr mare skandal al ortodoksilor, mi intr mlt skdere a kredintei kreative. Ama dar ka din diversitatea riturilor s n se nask perikle nentru sfilete, am brst s imniedekam atari perikle, mi ka prezium Romani din lipsa misterielor s n mai aib kass de a merge la Episcopul exismatici, komindam avelsi Episcop nris krisorea nostru ka s le ordinez lor un Episcop katolik, konform avelsi natini, care dnp statstele sinodalsi general si fi lsi Bikar si s askalte de dinsel intr tote.

Cumanorum, qui loci Dioecesanus existit, sed a quibusdam pseudo-episcopis Graecorum ritum tenentibus universa recipiunt ecclesiae sacramenta, et nonnulli de regno Ungariae, tam Ungari, quam Theutonici, et alii orthodoxi morandi causa cum ipsis transeunt ad eosdem, et sic cum eis quasi populus unus factus, cum eisdem Valachis, eo contempto, praemissa recipiunt sacramenta in grave orthodoxorum scandalum, et derogationem non modicam fidei christianae. Ne igitur ex diversitate rituum pericula proveniant animarum, nos volentes huiusmodi periculis obviare, ne praefati Valachi materiam habeant pro defectu sacramentorum ad schismaticos Episcopos accedendi, eidem Episcopo nostris damus litteris in mandatis, ut catholicum eis

Или fiindă кэ тэ ка знэ Prinçine katolikă аї фь-
 рэдзітэ прін жэрэмінтэ рхбітэлсі nostrэ фіх Іакобх
 аlessl Eniskonх Prenestinх мї атэпчї Lerатх ал сках-
 нэлсі апостолікх, кэ тэ беї інторче не тоїї neaskăltă-
 toriї biseriçiї Romane çей din țeara ta la askăltarea аче-
 lei biseriçiї, nrekъмх konrind ea skrisórea ta çea фькэтэ
 desne ачеаста, мї аї фьрэдзітэ кэ рэра ачелсі аlessх
 Eniskonх кэ беї індхче не презиуїт Romъni ка сэ
 прїимэскэ нре Eniskonл каре лїл ва да lorх biserika,
 мї аї інтэрітэ кэ і аї ordınatх лсі venitэрі destэle мї
 oneste din çele çe прїимеуїт dela дїнмїт, nrekъмх
 не а snэсх ачелх Lerатх, рэгръмх аша дарэ не ґнэлї-
 шеа та Reralэ мї те індемнэмх мїїї komїндэмх ін-

Episcopum, illi nationi conformem, provida delibera-
 tione constituat, sibi juxta generalis statuta concilii
 vicarium in praedictis, qui ei per omnia sit obediens,
 et subjectus.

Cum autem tu tanquam Princeps catholicus ad
 commonitionem dilecti filii nostri Iacobi Praenestini
 electi, tunc Apostolicae sedis Legati praestito juramen-
 to promiseris, te omnes inobedientes Romanae Eccle-
 siae in terra tua ad obediendum eidem Ecclesiae com-
 pulsorum, prout confectae super hoc tuae litterae
 continebant, ac eidem electo viva voce promiseris,
 quod praefatos Valachos compelleres ad recipiendum
 Episcopum, quem eis Ecclesia ipsa concesserit, et assi-
 gnasse sibi de redditibus tuis, quos ab eis perci-
 pis, sufficientes redditus, et honestos, sicut idem ele-
 ctus nobis exposuit, regalem excellentiam rogamus,

XVI.

tră ertărea păcateloră ka, de óră țe nă țî se kăvine
 ție a țîné în Reratsl teș atarî sxismaticî, mi a lăsa
 neîmălinate țe țe aî fărădăitș, fiindă ațelea plă-
 kște mi lăi Dzeș mi ómeniloră, ți să te sileuită a îm-
 nlini țe țe aș pșrșesă kă atăta lărdă din bșzele
 tale, așă în kîțș să'i plavî Regelsî Regiloră, mi în
 kîțș să pștemă mi noî lășda în Domnăl zelăl sinșeri-
 tătîi tale. Dată în Persisă în 18 Kalende ale lăi De-
 kembrie annăl VIII al Pontifikatslăi nostră. »

Romăniî din țările Romaniloră desne kari se vor-
 bește în ațelea skrisóre, se pară a fi fostă Molda-
 bianî, iară nă Transilvanî, kă tóte ațelea din ășră-
 mîntsl Regelsî se întelege kă skonăl era de a întórșe
 în genere ne totî sxismaticîi (desbinațîi, nesșpșșuită
 așoritătîi Papei), prin șrmare mi ne Romăniî Tran-
 silvanî kari kădea totă în ațelea katerorie. — ășră-
 mîntsl lăi Bela kă se va silî a face ațelea, sșnă
 așă. g):

monemus, et hortamur attente, ac in remissionem ti-
 bi injungimus peccatorum, quatenus, cum te non de-
 ceat in regno tuo huius modi schismaticos sustinere,
 ac ea, quae promisisti, Deo grata, et hominibus sint
 accepta, ne facias irrita, quae de tuis labiis tam lauda-
 biliter processerunt, eaque studeas efficaciter adim-
 plere, ita quod ex hoc placeas regi regum, et nos
 sinceritatis tuae zelum possimus dignis in Domino
 laudibus commendare. Datum Perusii XVIII. Calend.
 Decembris, Pontificatus nostri anno VIII. » *Raynaldus*
ad annum 1234.